

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Argumenta contendentia antiquæ Legis Sacramenta contulisse
gratiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

Deinde non posset à Concilio dici tantum figurare gratiam per Christum dandam.

XIII.

Ex S. Paulo ad Romanos aperit ostenditur Circumcisionem non contulisse gratiam

Secundò probatur nostra sententia ex illo Apostoli ad Romanos tertio, ubi de Circumcisione loquens sic habet: *Quid amplius Iudae est, aut quae utilitas Circumcisionis? Multum per omnem modum, primum quidem, quia credita sunt illis eloquia Dei.* Cum ergo Apostolus dicat primam & præcipuam utilitatem Circumcisionis esse, quòd Judæi receperint legem Dei, & Scripturas, manifestum est non contulisse gratiam; tunc enim hunc Circumcisionis effectum tanquam præcipuum nominasset Apostolus.

XIV.

Ex Philone Iudae & Iosepho probatur Circumcisionem non contulisse gratiam.

Confirmatur: Philo Iudaeus in libro, quem scripsit de Circumcisione, ubi omnes illius causas ex professo enumerat, nullibi vel leviter insinuat fuisse eam institutam in remedium peccati. Iosephus etiam libro antiq. cap. 12. hanc solam institutæ Circumcisionis causam reddit, nempe ut esset signum quoddam & tessera, per quam populus ille à reliquis gentibus discernetur, & tamen, ut bene Bellarminus, libro illo 2. cap. 15. Si qui nosse possent ad quid instituta fuisset Circumcisio, hi vel maximè, utpote qui & doctissimi erant in suâ gente, & eo tempore vivebant, quo adhuc vigeat Circumcisio.

XV.

Communis est Patrum sententia Circumcisionem non contulisse gratiam.

Tertio probatur ex Patribus: Ex quibus viginti præter Sanctum Augustinum affert Bellarminus citatus, unum hic vel alterum attexam. Primò itaque Justinus Martyr in Dialogo cum Triphone sic habet: *Quin etiam ex eo quòd non possunt famina circumcidi, intelligitur signi causa datam esse Circumcisionem, non pro opere iustitia.* Sanctus Irenæus lib. 4. cap. 30. *Circumcisionem, inquit, non quasi iustitia consummatoricam, sed in signo dedit Deus, ut cognoscibile perseveret genus Abrahae.* Sanctus Athanasius oratione in illud: *Omnia mihi tradita sunt à Patre meo,* expressè docet Circumcisionem aliud nihil fuisse, quàm figuram & umbram Baptismi, qui vera est & spiritalis Circumcisio. Tertullianus libro contra Iudæos cap. 1. *Providens, inquit, Deus quòd hanc Circumcisionem in signum, non in salutem esset daturus.* Idem docet Sanctus Cyprianus, Ambrosius, & alii: quos etiam idem subinde affirmat Sanctus Augustinus, tum alibi, tum in Psal. 73. ubi comparans inter se Sacramenta nova & antiqua sic scribit: *Sacramenta non sunt eadem, quia alia sunt Sacramenta dantia salutem, alia promittentia Salvatorem.* Item quæst. 25 in lib. Numerorum dicit, si per se attendantur Sacramenta vetera nullo pacto possunt mederi, si autem res ipsæ, quarum hæc Sacramenta sunt, inquirentur, in iis inveniri poterit purgatio peccatorum. Sed de mente Sancti Augustini plura postea.

XVI.

Plurimi, & antiquissimi quique Patres docuerunt Circumcisionem non contulisse gratiam.

Ex quibus & aliis habemus, etsi fortè nonnulli ex Patribus subinde insinuare videantur contrarium, plures tamen & antiquissimos quosque à nobis stare. Constat etiam falsò dixisse Durandum in 4. dist. 1. quæst. 1. num. 9. nostram sententiam esse contra dicta omnium Sanctorum: multò vero minore ratione dixerunt alii oppositum esse de fide.

XVII.

Aliud apud Hebræos fuit peccati originalis remedium, ergo Circumcisio hoc non habuit.

Probatur quartò; fuisse enim aliud remedium peccati originalis apud Hebræos præter Circumcisionem videtur certum, & consequenter hanc non fuisse, cum non sit verosimile Deum tot diversa remedia in lege vetere instituisse ad peccati illius remissionem, cum unicum tantum instituerit in lege gratæ. Antecedens verò probatur: In primis enim hoc remedium non fuit institutum

pro feminis, quæ tamen remedio non fuisse destitutas omnino certum videtur: deinde adhiberi non poterat Circumcisio ante octavum diem, imò aliquando ratione invaletudinis, aut aliâ de causâ Circumcisio diutius subinde differebatur, sicut in deserto ratione itineris per totos quadraginta annos non fuerant circumcisi, & tamen si qui vel ante octavum diem, & tempore illo ante Circumcisionem fuissent mortui, non est dicendum fuisse ipsis præclusam viam omnem ad salutem.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia antiquæ legis Sacramenta contulisse gratiam.

OBJECIES primò: Eadem ratione movetur Deus modo ad gratiam ex Christi merito jam positus, ac olim ex iisdem futuris, cum ergo quædam ex antiquis Sacramentis denotarent Christum venturum, videntur eodem modo movisse Deum ad gratiam eorum intuitu conferendam, quo eum nunc movent nova. Respondetur, eodem modo tunc motum fuisse Deum ex parte meritòrum Christi, non tamen ex parte actionum Sacramentalium, utpote quæ non censebantur actiones Christi, nec instituta ad dandam gratiam, sed erant egeña elementa, ut in superioribus est declaratum.

Objicies secundò Innocentium III. cap. *Majoris de Baptismo*, ubi expressè docere videtur Circumcisionem gratiam contulisse; exinde namque probat Baptismum conferre gratiam, quòd successerit Circumcisioni: unde, inquit, sicut per Circumcisionem tollebat peccatum originale, ita & tolli debet per Baptismum, alioqui minus esset efficax Baptismus, quàm Circumcisio.

Nec sufficit si quis cum Patre Vasquez disp. 84. cap. 4. *Mæratio disp. 5. de Sacram. sect. 3. n. 7. ac sect. 5. num. 3.* & quibusdam aliis respondeat, gratiam quidem collaram fuisse in Circumcisione, & peccatum originale remissum, non tamen per Circumcisionem: hoc inquam non sufficit; Pontifex enim eodem loco expressè asserit per Circumcisionis mysterium remissum fuisse originale: unde tandem in hoc solum præfert Baptismum Circumcisioni, quòd sit remedium universalius, cum non ad viros tantum extendatur, sed etiam ad feminas. Deinde quòd Circumcisio, licet peccatum originale remiserit, viam tamen ad cælum adhuc clausam reliquerit, quam aperit Baptismus.

Respondetur itaque cum Patre Præposito q. 62. art. 6. dub. 2. num. 89. & aliis, in definitionibus Conciliorum & Pontificum non esse necessarium, ut rationes omnes eandem habeant certitudinem, quàm habet conclusio, seu res illa, quæ definienda assumitur: in præsentem autem id de quo consulebatur Pontifex, solum erat utrum Baptismus utiliter parvulis administraretur, & peccatum in iis originale, gratiam infundendo remitteret, ad quod respondet Pontifex affirmativè; id verò quòd addit, Baptismum comparando cum Circumcisione, est præter illud, quòd hic inquirebatur: neque nititur definitio Pontificis his rationibus, sed sententiâ illâ Joannis 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu Sancto non potest introire in regnum Dei.* Si autem in rigore velint

velint adversarii intelligi hunc textum, non parvulis tantum, sed etiam adultis gratiam collatam per Circumcisionem fuisse asserant necesse, cum universim dicat Pontifex Baptisum illi successisse, hoc tamen negat Suarez, & plurimi contrariae sententiae Auctores.

V. *Dicit etiam potest Pontificem locutum tantum fuisse in sensu supermissivo.* Secundò dici potest Pontificem locutum ibi solum fuisse in sensu quasi conditionato & permissivo, ac si diceret esto doctrina illa de Circumcisione sit vera, quod scilicet originale remiserit, & locus ille Gen. 17. *Masculus cujus praepitii caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illa de populo, quia pactum meum irritum fecit,* intelligatur de parvulis, & morte spirituali, à qua circumcisio liberaret, ad hoc praestantiorum esse Baptisum, qui non solum peccatum tollit, sed caelum recludit.

VI. *Dicit: S. Augustinus, quem multi ex Patribus sequuntur, ait peccatum originale per Circumcisionem fuisse deletum.* Obijcies tertio Sanctum Augustinum libro 16. de Civitate Dei cap. 27. & lib. 2. de Nup. & Concupisc. cap. 11. & alibi saepe docentem per Circumcisionem deletum fuisse peccatum originale; probat verò Sanctus Augustinus ex loco genethis proximè citato. Sanctum Augustinum multi ex Patribus sequuntur, ut Sanctus Gregorius; Beda, Prosper, Fulgentius, & alii.

VII. *Ostendimus supra S. Augustinum negasse Circumcisionem hoc fecisse.* Respondetur primò, Sanctum Augustinum locis à nobis supra citatis affirmare contrarium: Secundò dico: Esto infictari fortè non possimus Sanctum Augustinum fuisse in illa sententià, cum tamen plures & antiquiores Patres contrarium expressè doceant, non est tanta hac in parte illius auctoritas, quamvis sit maxima, ut propter eam tot alios Patres relinquamus, praesertim cum sententiam suam fundet Sanctus Augustinus in illo loco Genesis, addendo ei has particulas octavo die, quae tamen nec in hebraeo, nec vulgata nostra lectione habentur, & ex illorum verborum occasione vult sententiam illam, *delebitur anima illa de populo suo,* intelligi de parvulis, & morte spirituali.

VIII. *Appositissimum in rem hanc sancti Augustini dictum.* Opportunè ergo hic venit illa Divi Augustini sententia, quam ponit Epistola III. ubi sic habet: *Neque enim quorumlibet disputationes quamvis Catholicorum & laudatorum hominum velut Scripturas canonicas habere debemus, ut nobis non liceat, salvà honorificentia, quae illis debetur hominibus, aliquid in eorum scriptis improbare, atque respicere, si fortè invenerimus quod aliter senserint, quam veritas habet divino adjutorio vel ab aliis intellecta, vel à nobis talis ego sum in scriptis aliorum, tales volo esse intellectores meorum:* haec doctissimus & humillimus Sanctus Augustinus. Cum ergo maximum ad id quod tenemus asserendum in Scripturis & Patribus fundamentum habeamus, salvà honorificentia tanto Patri debità, ipso veniam dante Divo Augustino, ab eo dissentimus.

IX. *Locus ille Genesis, Delebitur anima illa de populo suo, ab aliis Patribus intelligitur de solo adultis.* Locus ergo ille Genesis, à Divo Justino Martyre, Sancto Chrysostomo, & interpretibus communiter intelligitur de solis adultis, & pena mortis temporalis propter transgressionem pacti à Deo initi, non cum Adamo, de non comedendo pomo vitæ, sed Abrahamo de Circumcisione, quam volebat Deus ut omnes ejus posterii sub pena mortis susceperent, nam statim post præceptum illud positum subdit Deus: *Masculus, &c. delebitur anima illa de populo suo, quia pactum meum irritum fecit, nempe pactum tunc initum.*

X. *Nec delecti de populo suo, significat ei semper* Nec convincit id quod in confirmationem suae sententiae adfert Sanctus Augustinus, nempe verba illa, *delebitur anima illa de populo suo,* arguere mortem spiritualem, & damnationem; sicut, in-

quit, econtra juxta phrasim Scripturae apponi ad damari; *Patres vel populum suum, idem significat ac salvari;* hoc inquam non videtur convincere, nam etiam juxta modum loquendi Scripturae, apponi ad Patres suos non semper significat idem ac salvari, cum Danielis 13. vers. 65. dicitur Astyages appositus ad Patres suos, & de Hamaele Gen. 25. vers. 17. dicit Scriptura mortuus est, & appositus ad populum suum, quem non est certum fuisse salvatum.

Addo tamen, verisimile esse, plerumque, licet non per Circumcisionem, tamen in Circumcisione remissum fuisse parvulis peccatum originale: hoc & nihil amplius volunt aliqui ex Patribus. Injunctum itaque erat Hebraeis, ut parvulis suis fidem ad originalis remissionem applicarent: Injunctum erat similiter, ut parvulos octavo die circumciderent, nisi ob instantem mortem citius, aut ob invaletudinem aliamve causam serius peragenda nonnunquam esset hæc ceremonia. Sicut ergo duo alia præcepta, nempe purificationis fœminarum, & pueri recens nati oblationem simul conjungebant, ita & verisimile est eos in his duobus præceptis fecisse.

SECTIO TERTIA.

Quædam de Sacramentis Legis naturæ.

QUÆRES primò: Utrum in lege natura institutum fuerit aliquod Sacramentum ad peccatum originale in illo statu tollendum. Vasquez 3. parte, quæst. 61. disp. 165. cap. primo recentiores quosdam suppresso nomine citat, qui dicebant nullum à Deo pro parvulorum justificatione institutum fuisse remedium, sed parvulos omnes, qui ante Christi adventum ex hac vita decesserunt, fuisse damnatos. Sed & malè de divinà misericordià sentiant hi Auctores; & videtur hoc eorum pronuntiatum apertè esse contra Apostolum 1. ad Timotheum 2. vers. 4. *Deus vult omnes homines salvos fieri. Neminem volens perire, ut ait Divus Petrus Epistola 2. cap. 3. v. 9. quo pacto enim voluisset Deus hos parvulos salvos fieri, si nullum iis ad peccati originalis sublationem remedium providisset; finem quippe dici nequit velle, qui non vult media ad illum consequendum necessaria.*

Negari ergo nullo modo debet remedium aliquod parvulis in lege naturæ fuisse à Deo institutum: ita cum Magistro in 4. dist. 1. scholastici, estque communis Sanctorum Patrum sententia. Hinc Innocentius III. cap. *Maiores de Baptismo,* quod à Deo abste, inquit, ut universi parvuli pereant, quorum quotidie tanta multitudo moritur, quin & ipsis misericors Deus, qui neminem vult perire aliquid remedium procuraverit ad salutem. Quamvis verò Pontifex directè loquatur contra hæreticos negantes per Baptisum gratiam parvulis collatam fuisse, & originale peccatum remissum, nihilominus ratio ejus ad omnem statum extenditur, quod scilicet Deus neminem velit perire.

Probabilius tamen mihi videtur quod docet Sanctus Thomas in 4. dist. 1. quæst. 2. art. 2. ad 2. Hælenis 4. parte, quæst. 14. memb. 1. a. 2. § 2. Sotus dist. 1. quæst. 2. art. 3. concl. 5. & dist. 2. quæst. 1. art. 4. §. Alterum verò. Vasquez 3. p. quæst. 61. disp. 165. & alii, remedium aliud non fuisse.

damari; nec apponi ad Patres, vel populum suum salvari.

XI. *Quamvis non per Circumcisionem, in Circumcisione tamen delebitur anima plerumque in parvulis fuit peccatum originale.*

I. *Dicebant aliqui nullum pro parvulis in lege naturæ ad originalis peccati remissionem institutum fuisse remedium.*

II. *Pland tenebam esse parvulis in lege naturæ aliquid remedium, quod à Deo institutum fuisse remedium.*

III. *Hæc tamen remedium pro parvulis in lege naturæ institutum, non fuit Sacramentum.*